

καταστρεπτικὰ δόγματα τὰ τέως ἐπικρατοῦντα, πρὸς τὰ δόγματα τοῦ μεσαιῶνος καὶ τῶν ἐπομένων μέχρι τῶν Γροτίου χρόνων, καθ' οὓς ἡ βία ἐφηρμόζετο ἀτιμωρητεὶ καὶ τὸ δίκαιον τοῦ ἰσχυροτέρου ἐβασίλευε, καὶ οἱ θρησκευτικοὶ πόλεμοι ἐξηφάνιζον χώρας ὅλας καὶ ἐπικρατείας. Ἄς μελετηθῶσι μετὰ προσοχῆς τὰ πρότερον μέχρι τοῦ Γροτίου γεγενημένα καὶ τὰ ὑπὸ τούτου δογματιζόμενα καὶ θέλει εὑρεθῇ ὅτι ἡ σχετικὴ τῶν τελευταίων καὶ οὐχὶ ἡ ἀπόλυτος αὐτῶν ὑπεροχὴ ἀποτελεῖ τὴν ἐπ' αὐτοῦ πρόοδον τοῦ δημοσίου δικαίου. Ἀνάγνωτε ἀφ' ἑτέρου τὸν περὶ Στεφάνου λόγον τοῦ Δημοσθένους, ἐν ᾧ ὁ ῥήτωρ διαρρήδην διακηρύττει ὅτι καίτοι δυνάμενος ἐν δεδομένῃ τινὶ περιπτώσει νὰ εὕρῃ ἀφορμὴν ὅπως συμβουλεύσῃ τοῖς συμπολίταις αὐτοῦ τὴν παρασπόνδῃσιν πρὸς τὸν Φίλιππον ἀπηξίωσε νὰ πράξῃ τοῦτο, διότι ἤθελεν εἶσθαι ἔργον τοῦ περιβοήτου ληστοῦ Εὐρυβάτου· ἀνάγνωτε τὸν ὑπὲρ Ροδίων λόγον, τὴν ἀριστουργηματικὴν ἐκείνην συλλογὴν τῶν ὑγιεινέων καὶ γενναιοτέρων ἀρχῶν, ἢ τὸν ὑπὲρ Μεγαλοπολιτῶν λόγον, τὸ περικαλλὲς φιλοτέχνημα, ἐν ᾧ εὕρηνται αἱ συνετώτεραι, ἤτοι αἱ μετὰ διπλωματικῆς δεξιότητος συνηρμοσμέναι φιλάνθρωποι ἀρχαί, ἀνάγνωτε ταῦτα καὶ θέλετε αἰσθανθῇ ὑμᾶς αὐτοὺς ὡς ἐν λειμῶνι φυσικῆς, ἀνυποκρίτου καὶ ἀπολύτως λατρευομένης πολιτικῆς καὶ διεθνοῦς ἠθικολογίας. « Τοὺς δὲ τὰς πολιτείας καταλύοντας καὶ καθιστάντας εἰς ὀλιγαρχίαν, λέγει ἐν τῷ περὶ Ροδίων ἐλευθερίας, κοινούς ἐχθροὺς παραινῶ νομίζειν ἀπάντων τῶν ἐλευθερίας ἐπιθυμούντων· ἔπειτα καὶ δίκαιον, ᾧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δημοκρατουμένους αὐτοὺς τοιαῦτα φρο-